

A borpiac közös szervezése A támogatási programról szóló jelentés

Tagállam: Magyarország (HU)

Időszak: 2014-2015. A benyújtás időpontja: Felülvizsgálat száma: 1
(2014-2018. pénzügyi évek) 2016. február 29.

A. Átfogó értékelés:

A nemzeti támogatási program támogatásai a 2015. pénzügyi évben elősegítették a magyar szőlő-bor szektor versenyképességének javítását. Ahogy azt a támogatási programunkban is jeleztük, a versenyképességünket alapvetően a minőségi alapanyagot adó, és gazdaságosabban művelhető ültetvények számának növelése jelenti. Ezen túlmenően – a rendelkezésre álló keretekhez mérten – a pincék technológiai fejlesztése is hozzájárult a versenyképességünk növeléséhez.

A versenyképességünk javulását alátámasztja, hogy az elmúlt időszakban sikerült exportpiacainkat megőrizni, értékben növelni, ugyanakkor borimportunk az elmúlt 2 évben folyamatosan csökkent.

A támogatások túlnyomó többsége (65,13%-a) a termelés szerkezetének megújítását szolgálta a szőlő szerkezetátalakítás és -átállítás intézkedésen keresztül. További 29,19%-ot fordítottunk a beruházások támogatására. A keret 3,5%-a szolgálta a melléktermékek ellenőrzés melletti kivonásának egy eszközét: a lepárlás támogatását. A keret fennmaradó részét (2,18%) az egyes borászati termékek harmadik országokban történő promóciójának támogatására fordítottuk. A támogatási programnak megfelelően a 2016-os évtől a borászati beruházások támogatása a Vidékfejlesztési Program keretében folytatódik.

Magyarország a számára előirányzott keretet közel 100%-ban felhasználta. A hatékony és minél teljesebb felhasználást nagyban segítette a kisebb módosításokat, átcsoportosításokat rugalmasan kezelő jogszabályi háttér és bizottsági gyakorlat, valamint az év elején – a Bizottság által is engedélyezett – kis mértékű keretátcsoportosítás.

B. A javasolt intézkedések végrehajtásának feltételei és eredményei

b) Reklámozás a 103p. cikknek megfelelően

A végrehajtás feltételei:

Az intézkedés során az alábbi intézkedések támogathatóak:

- a) PR-tevékenységek, promóciós és reklámtevékenységek különösen a közösségi termékek előnyeinek kiemelésével, főként a minőség, az élelmiszer-biztonság és a környezetbarát jelleg tekintetében;
- b) nemzetközi jelentőségű eseményeken, vásárokon, kiállításokon való részvétel;
- c) tájékoztató kampányok különösen az eredetmegjelölésekre, a földrajzi jelzésekre és a biotermelésre vonatkozó közösségi rendszerekre vonatkozóan;
- d) új piacok felmérése a piacbővítés érdekében;
- e) a tájékoztató és promóciós intézkedések eredményeit felmérő tanulmányok.

A tájékoztatási és promóciós tevékenységek oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy földrajzi jelzéssel rendelkező vagy a borszőlő fajtájának jelzésével ellátott borászati termékekhez kapcsolódnak. A kedvezményezettek programjavaslataikban vállalják az érintett termékek származásának feltüntetésére vonatkozó előírásoknak való megfelelést, ami az ellenőrzések alapját képezi, és biztosítja a végrehajtás során szükséges tudatosságot.

Az érintett célszágok a következők: Amerikai Egyesült Államok, Kanada, Kínai Népköztársaság, Kazahsztán, Oroszországi Föderáció és Svájc. Az eddigi beszámolók és elszámolások alapján a táblázatban összefoglalt eredményekről tudunk beszámolni. A programok során végrehajtott intézkedéseket a VIII. melléklet foglalja össze.

A támogatás igénylésével kapcsolatos egyéb feltételeket az egyes borászati termékek harmadik országokban történő promóciójának támogatásáról szóló 4/2015. (II. 19.) FM rendelet szabályozza.

Eredmények:

Kedvezményezettek száma (db)	Célpiacok	A programok összköltsége (eEUR)	Uniós támogatás összege (eEUR)
6	Amerikai Egyesült Államok, Kanada, Kínai Népköztársaság és Svájc	1268,8	634,4

Meghatározott célok számszerűsítve: A programmal kapcsolatban a támogatás megkezdése utáni 5. évre tettünk vállalásokat. Mivel a program még csak második éve fut, ezért az ezzel kapcsolatos eredményeket még korai lenne ismertetni.

Állami támogatás: nem volt

c) Szőlőültetvények szerkezetátalakítása és átállítása a 103q. cikknek megfelelően

A végrehajtás feltételei:

1. A támogatott tevékenységek:
 - a. fajtaváltás, ideértve az átoltással történő fajtaváltást is,
 - b. a szőlőültetvények áttelepítése,
2. A támogatás igényléséhez borvidéki tervet, illetve ennek megfelelő egyéni tervet kellett készíteni.
3. A támogatási minden esetben átalányösszeg volt, amelyet szakmai szervezetek által elkészített, és a kifizető ügynökség (Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal) által ellenőrzött számítások alapján a Vidékfejlesztési Minisztérium (2014 júniusától Földművelésügyi Minisztérium) határozott meg.
4. Az MVH elsőként a beérkező egyéni terveket bírálta el a beérkezés sorrendjében.

A támogatás igénylésével kapcsolatos egyéb feltételeket a szőlőültetvények szerkezetátalakításához és -átállításához a 2012/2013 borpiaci évtől igényelhető támogatás feltételeiről szóló 142/2012. (XII. 27.) VM rendelet tartalmazza.

Eredmények:

Tevékenység megnevezése	Kifizetett kérelmek száma	Támogatásban részesített terület nagyság (ha)	Kifizetett támogatás összege (euró)	Átlagos összeg EUR/ha
Fajtaváltás	790	819,37	7 900 343	9 641,92
Ültetvény áttelepítése	829	1 239,75	11 053 156	8 915,65
Ültetvény támrendszerének létesítése	-	-	-	-
Ültetvény támrendszerének korszerűsítése	-	-	-	-
Összesen:	1 619	2 059,12	18 953 499	9 204,65

Meghatározott célok számszerűsítve: Az intézkedés keretében 2 000 egyéni terv beérkezésére és évente 1 800 hektár szőlőterület megújulásával számoltunk a Nemzeti Programban. A meghatározott célokat az egyéni tervek tekintetében 81%-ban teljesítettük, míg a megújított szőlőterület nagysága vonatkozásában 14,4%-kal túlteljesítettük.

g) Vállalkozásokba történő beruházások a 103u. cikknek megfelelően

A végrehajtás feltételei:

1. A támogatás igénylésének feltételei:
 - a. támogatás kizárólag olyan új gép vásárlásához volt nyújtható, amely javítja a vállalkozás összteljesítményét;
 - b. támogatás csak a gépkatalógusban szereplő, a kérelmező 100%-os tulajdonában álló, 2 évnél nem idősebb berendezésre, gépre volt igényelhető.
2. A kérelmek benyújtásának ideje:
 - a. a 2015. pénzügyi évben: 2014. október 16. – 2014. december 31.
3. Egy kérelmező részére nyújtható támogatási összeg benyújtási időszakonként:
 - a) legalább 1 millió Ft, legfeljebb 100 millió Ft lehet azon kérelmező esetében, akinek a támogatási kérelembenyújtását megelőző évi árbevétele legalább 50 millió Ft,
 - b) legfeljebb 100 millió Ft lehet azon kérelmező esetében, akinek a támogatási kérelem benyújtását megelőző évi árbevétele nem éri el az 50 millió Ft-ot,
 - c) a támogatási intenzitás KKV esetében 40%, nagyvállalat esetében 20% volt.

A támogatás igénylésével kapcsolatos egyéb feltételeket az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból a borászati gépek, technológiai berendezések beszerzéséhez a 2011. évtől igényelhető támogatásról szóló 83/2011. (VIII. 31.) VM rendelet szabályozza.

Eredmények:

	2015. pénzügyi év
Kifizetett kérelmek száma (db)	205
Kifizetett támogatás összege (euró)	8 495 689
A támogatott beruházások értéke (euró)	22 709 529
Átlagos támogatás értéke (euró/db)	41 442

Meghatározott célok számszerűsítve: A Nemzeti Programban a borászati kapacitások modernizációjának keretében évi 2,5 - 3 milliárd forint értékű kapacitás megújításával számoltunk. 2015. március 1-jén a támogatási keretet a 2015-ös évben – a jelentősen megnövekedett igények miatt – 4 millió euróról 8 millió euróra emeltük, így a tervezett kapacitás megújulása is a duplájára emelkedett. A tervet a 6,75 milliárd forint értékű tényleges kapacitás megújítással 2015-ben túlteljesítettük.

Állami támogatás: nem volt

h) A 16. cikk szerinti melléktermék-lepárlás

A végrehajtás feltételei (megjelölve a támogatás mértékét):

A támogatás mértéke:

Szőlőtörkölyből lepárolt nyersalkohol esetén: 1,1 EUR/%vol./hl;

Borseprőből lepárolt nyersalkohol esetén: 0,5 EUR/%vol./hl.

A végrehajtás főbb feltételei:

1. A támogatást csak a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által a 70/2012. VM rendelet 11. § (1) bekezdése szerint bejelentést tevő lepárlóüzem igényelhet, amely borászati melléktermékből ipari célú nyers alkoholt állít elő.
2. Támogatás a 70/2012. VM rendelet 9-10. §-ai szerint átvett borászati melléktermékekből, illetve a 70/2012. VM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján leadott borból (a továbbiakban: bor) lepárlással előállított ipari célú nyers alkohol mennyisége alapján volt igényelhető.
3. Nem lehetett igényelni támogatást azon alkoholemennyiség után, amely meghaladja azoknak az adott borpiaci évben termelt borok alkoholtartalmának 10 százalékát, amelyek termelése során keletkezett melléktermékek, illetve borok támogatott lepárlás útján kerülnek megsemmisítésre.
4. A lepárlóüzem havonta legfeljebb egy alkalommal benyújtott, egy időszakra vonatkozó támogatási kérelem alapján volt jogosult támogatásra.
5. Egy támogatási kérelemnek legalább egy teljes naptári hónap alatt előállított ipari célú nyers alkohol mennyiségre kellett vonatkoznia.
6. A támogatási kérelem benyújtásának legkorábbi időpontja az adott borpiaci év október 5-e, legkésőbbi időpontja pedig ugyanazon borpiaci év augusztus 30-a volt.
7. Az MVH a támogatási kérelmeket a beérkezés sorrendjében bírálta el.

A végrehajtás egyéb feltételeit a szőlőfeldolgozás és a borkészítés során keletkező melléktermékek kivonásáról és támogatással történő lepárlásáról szóló 70/2012. (VII. 16.) VM rendelet tartalmazza.

Eredmények:

1. A 2015-es pénzügyi évre vonatkozó főbb értékek, mennyiségek:

Tevékenység megnevezése	A kivont melléktermék mennyisége (tonna, illetve hl)	Az előállított ipari célú nyers alkohol mennyisége (hektoliterfok)	A kifizetett támogatás összege (euró)
Szőlőtörköly	24 498	698 647	768 512
Borseprő	63 748	472 530	236 265
Bor	3 066	29 347	14 673

Összesen:	-	1 200 524	1 019 450

C. Következtetések (és adott esetben a tervezett módosítások)

A szőlő-bor nemzeti támogatási program hatékonyabb végrehajtásával kapcsolatos észrevételeinket a korábbi támogatási program 6 éve során folyamatosan közöltük a Bizottsággal, amely azokat jelentős mértékben el is fogadta. Ezt a támogatási keret közel 100%-os kihasználása is mutatja.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy folytatni kell az ültetvények korszerűsítését, mert versenyképességünkre ez az intézkedés van leginkább hatással.

A beruházások iránti igény jelentősen nőtt az elmúlt évek során. Ennek következtében a 2015-ös évben a Támogatási Program módosításával a duplájára növeltük a beruházási keret nagyságát.

A 2016-os pénzügyi évtől kezdődően a borászati gépek és berendezések támogatási lehetőségeit a vidékfejlesztési források terhére kívánjuk biztosítani. Ezzel együtt a stratégiailag fontos ültetvénykorszerűsítésre korábbi éveknél is arányaiban több forrás fog rendelkezésünkre állni.